

АГРЄНЄВ-СЛОВ'ЯНСЬКИЙ Дмитро Олександрович

(Агрєнєв-Славянський Дмитрий Александрович; справж. — Агрєнєв; 07(19). 12. 1836, за ін. даними — 1834, Москва — 10(23). 07. 1908, м. Рушук, нині Русе, Болгарія, похов. у м. Ялта) — російський співак (тенор), хоровий диригент, збирач народних пісень. Вокал. освіту здобував у Москві, С.-Петербурзі, Мілані, Парижі. Заради музики залишив військ. службу. Був солістом Маріїнського театру в С.-Петербурзі, де, зокрема, успішно виконував партію Торопки в опері О. Верстовського «Аскольдова могила». Проте А.-С. більше відомий як камерний співак. У репертуарі — арії з опер, романси М. Глинки, рос. і українські народні пісні. Вперше виконав на концерт. естраді билини і голосіння. 1858 здійснив першу концертну мандрівку півднем Росії. Згодом гастролював у Німеччині (1865), Болгарії, Чехії, Словаччині, Сербії (1867, 1882, 1884, 1890), а також у Великій Британії, Франції, Швейцарії, країнах Азії та Африки (1870–90). 1867 на одному з концертів А.-С. у Празі М. Лисенко дебютував як піаніст. А.-С. — один із перших пропагандистів його творчості. Того ж року організував у Празі чол. вокал. октет «Товариство слов'янських співаків», а повернувшись до Росії, заснував 1868 «Слов'янську капелу», з якою А.-С. гастролював містами Росії, України (Київ, Харків, Одеса, Чернівці) та Америки (1869), де було поставлено оперу «Аскольдова могила». Капела виконувала твори Д. Бортнянського, М. Березовського, зразки київ. розспіву та ін. Творча діяльність А.-С. та його капели відіграли

певну роль у пропаганді слов'ян., зокрема укр. пісні в світі. Виконав. стиль капели був позначений тех. досконалістю, задушевністю і водночас деякою манірністю, виступи мали театралізов. характер. Включення до програми деяких малохудож. творів спричинили критичні оцінки концертів А.-С. у пресі П. Чайковським, М. Римським-Корсаковим та ін. А.-С. збирав і вивчав рос., білорус., українські народні пісні. Ініціатор спорудження в Києві «Слов'янського дому», який мав стати центром слов'ян. муз. культури (не здійснено). А.-С. допомагали графиня Є. Растопчина, яка переконала його присвятити своє життя пропаганді пісні, та його дружина — Ольга Христофорівна, яка видала «Описание русской крестьянской свадьбы» (Москва, 1887), «Описание всех обрядов свадебного дня» (Тверь, 1887), «Плачи и причитания по умершим и по рекрутам» (Тверь, 1889).

Основні твори

Русские песни и песни южных и западных славян, собранные Д. А. Славянским. Москва, 1879. Вып. 1; Воспоминания // Киевское слово. 1887. № 11–13.

Рекомендована література

1. Хитрово А. Д. А. Славянский и его деятельность. Тверь, 1887;
2. Юркевич И. Д. А. Славянский в его четвертьвековой художественной и политической деятельности (с портретом): По документ. данным... Москва, 1889;
3. Kuchas F. A. Slavianski i slavianska glazba. Zagreb, 1890;
4. Хитрово А. Краткое жизнеописание Дмитрия Александровича Агрєнева-Славянского и его деятельности // Сб. песен, собранных в России и в славян. землях О. Х. Агрєновой-Славянской. Москва, 1896;
5. Иванов М. Д. А. Агрєнев-Славянский // Сцена и музыка. О., 1993. № 12;
6. Д. А. Агрєнев-Славянский (Некролог) // Русская муз. газ. 1908. № 30–31, 34–35;
7. Чайковский П. И. Музыкально-критические статьи. Москва, 1953;
8. Локшин Д. Замечательные русские хоры и их дирижеры. Москва, 1963;
9. Лисенко М. В. у спогадах сучасників. К., 1968;
10. Джурич-Клайн С. Д. А. Агрєнев-Славянский и его роль в музыкальной культуре Югославии // Из прошлого югослав. музыки. Москва, 1970;
11. Сокальський П. Музично-громадські нотатки // Вибр. ст. та рец. К., 1977.

Бібліографічний опис:

Агрєнєв-Слов'янський Дмитро Олександрович / О. М. Немкович // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42574>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).